

-

EVALUAREA DIMENSIUNII DE TINERET DIN CADRUL PLATFORMELOR ELECTORALE PENTRU ALEGERILE PARLAMENTARE 2014:

Promovarea tinerilor în procesul electoral și de luare a deciziilor

Introducere

Prezentul raport își propune evaluarea programelor electorale ale partidelor politice și candidaților independenți prin prisma dimensiunii politicilor de tineret și a priorităților tinerilor din Republica Moldova, care au fost înregistrați la Comisia Electorală Centrală (CEC) pentru a participa în cadrul scrutinului din 30 Noiembrie 2014. Prezentul document este elaborat cu sprijinul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte, în cadrul proiectului: „Susținerea Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte în promovarea principiilor alegerilor libere și corecte”, cu suportul financiar al Fundației Est-Europene din resursele acordate de către Guvernul Suediei prin intermediul Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA.

Scopul prezentului raport este de a informa și sensibiliza opinia publică, tinerii dar și concurenții electorali cu privire nivelul de corespundere a obiectivelor politice setate și prioritățile naționale ale tinerilor, măsura de satisfacere a necesităților tinerilor și angajamentele promise în cadrul programelor electorale. Pentru alegerile parlamentare din anul curent Comisia Electorală Centrală a înregistrat 25 de concurenți electorali dintre care, 4 candidați independenți și 21 de partide politice, ulterior un partid politic s-a retras din competiția electorală. Cu toate acestea raportul va analiza 20 de programe politice ale concurenților electorali, 4 platforme politice nefiind evaluate din motive tehnice¹.

Ponderea de integrare a dimensiunii tineret în programele politice va fi calculată în baza a 8 indicatori transversali de măsurare. Criteriile de evaluare vor ținti cele mai vitale domenii de dezvoltare a sectorului de tineret și investire, cum ar fi:

- Sistemul de promovare a tinerilor în cadrul partidului;
- Angajament pentru reprezentare și repartizarea echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri;
- Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret;
- Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic;
- Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor;
- Politici economice locale de abilitare economică a tinerilor;
- Proiecte de infrastructură pentru tineri;
- Servicii publice pentru tineri.

Criteriile de evaluare sunt comune altor elemente de politici cros-sectoriale ca de ex. persoane cu dizabilități, copii, dimensiune de gen, etc. Domeniul de tineret va prevala totuși la compartimentul

¹ [Notă] 4 programe politice nu au putut fi găsite public

participare și implicarea acestora în procesele decizionale atât la nivel local cât și național. Anume acest domeniu, potrivit raportului de “Evaluare a Politicilor de Tineret prin Prisma Programelor Partidelor Politice”², se evidențiază ca fiind unul dintre cel mai problematic cu o pondere de realizate minimă.

Odată cu aprobarea noii Strategii Naționale de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020³, paradigma de dezvoltare a sectorului de tineret ia o nouă cale astfel încât prin organizarea consultărilor regionale și naționale a tinerilor, iau contur noi priorități și necesități cu care se confruntă tinerii din Republica Moldova. În baza acestora, metodologia de evaluare a programelor politice include și indicatori derivați din Strategie, astfel construind și o relație de sinergie dintre eforturile instituțiilor de resort și angajamentele politice ale candidaților electorali.

Metodologie

Pentru realizarea raportului de evaluare a fost utilizată metodologia de evaluare sectorială tip, adaptată la criteriile specifice ale domeniului de tineret. Construită în baza a 10 indicatori, punctajul maxim de evaluare pentru fiecare din acestea va fi 10 puncte divizat pentru fiecare indicator de evaluare dezagregat, după cum urmează:

Nr.	Criterii de evaluare	Punctaj maxim	Indicatori dezagregați
1.	Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	10	<ul style="list-style-type: none"> a) existența unui sistem de promovare a tinerilor în funcțiile cheie ale partidului, în statut/documente de funcționare ale partidului (3 p) b) promovarea tinerilor în lista de candidați (3 p) c) promovarea tinerilor în lista de candidați pe locuri eligibile (primele 20 poziții) (4 p)
2.	Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	10	<ul style="list-style-type: none"> a) existența unor prevederi despre asigurarea reprezentării echilibrate a tinerilor la nivel de consilieri municipali, șefi de departamente, șefi ai agențiilor locale (4 p) b) prevederi despre instituirea mecanismelor legale (de reprezentare echilibrată a tinerilor în structurile (3 p) c) decizionale la nivelul administrației publice locale (3 p)
3.	Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	10	<ul style="list-style-type: none"> a) prevederi despre consolidarea implementării strategiilor locale, planuri de acțiune pentru sectorul de tineret (de exemplu: creșterea finanțării pentru proiecte de tineret) (5p) b) b) prevederi privind finanțarea de lungă durată și consecventă a politicilor locale de tineret. (5p)

² Evaluare a Politicilor de Tineret prin Prisma Programelor Partidelor Politice, pag 5.

³ http://www.particip.gov.md/public/documente/142/ro_1667_Anexa1.Strategia-Nationala-de-Dezvoltare-a-Sectorului-de-Tineret-2014-2020.pdf

4.	Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	10	<p>a) susținerea tinerilor apare ca atare în vreunul dintre documentele partidului (6 p)</p> <p>b) respectarea drepturilor omului ca valoare politică susținută de partid (considerând că drepturile tinerilor se subsumează drepturilor omului) (4p)</p>
5.	Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	10	<p>a) specificații legate de susținerea/ facilitați acordate familiilor monoparentale (2p)</p> <p>b) specificații legate de susținerea/ facilitați acordate familiilor cu mai mulți copii/care îngrijesc persoane cu dizabilități (2p)</p> <p>c) specificații legate de susținerea/facilități acordate persoanelor tinere aflate în situații de risc (2p)</p> <p>d) existența unui plan de acțiune pentru îmbunătățirea infrastructurii pentru acordarea de asistență socială a tinerilor (4p)</p>
6.	Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	10	<p>a) proiecte pentru crearea de locuri de muncă pentru tineri la nivel local (3p)</p> <p>b) specificații legate de promovarea antreprenoriatului în rândul tinerilor la nivel local (3 p)</p> <p>c) facilitați pentru obținerea creditelor preferențiale /finanțării pentru dezvoltarea afacerilor inițiate de tineri (4p)</p>
7.	Proiecte de infrastructură pentru tineri	10	<p>a) proiecte de construcție de locuințe sociale și specificații despre acordarea lor (2p)</p> <p>b) procentul de proiecte de infrastructura rutieră comparativ cu cele de alimentare cu apă, canalizare și gazeificare, transport public (2p)</p> <p>c) specificații despre susținerea infrastructurii pentru combaterea violenței domestice (2p)</p> <p>d) specificații despre îmbunătățirea infrastructurii de recreere și petrecere a timpului liber (2p)</p> <p>e) specificații despre asigurarea siguranței și securității personale în spațiul public (2p)</p>
8.	Servicii publice pentru tineri	10	<p>a) finanțarea unor servicii destinate victimelor violenței domestice (4p)</p> <p>b) finanțarea unor servicii destinate tinerilor aflați în situații de risc (familii monoparentale, dezinstituționalizați, în situații de risc, etc.) – (4p)</p> <p>c) asigurarea (co-)finanțării pentru serviciile de acest gen operate de organizații neguvernamentale (2p)</p>

Programele cu cel mai mare punctaj vor fi cele care reflectă în mod mai exhaustiv procesul de consolidare a tinerilor, dezvoltarea acestora dar și implicarea în procesul decizional atât din interiorul partidului cât și în actul de creare și implementare a politicilor publice. Este important de menționat faptul că punctajul maxim poate fi obținut din satisfacerea a doar câteva domenii de evaluare, motiv pentru care încurajăm analiza indicatorilor dezagregați pentru a obține o imagine

cât mai comprehensivă față de un anumit program sau obiective relevante sectorului de tineret, în mod special tinerilor.

Analiza dimensională a platformelor politice prin prisma tineret

1. Partidul Democrat din Moldova (PDM)

Platforma electorală a partidului democrat din Moldova este un document de referință, analitic și programatic, structurat în 12 capitole, după cum urmează:

1. Crește economia pentru locuri de muncă bine plătite;
2. Ocrotește familiile și femeile;
3. Promovează calea europeană și relațiile externe benefice pentru Moldova;
4. Respectă tradițiile și biserica;
5. Oferă celor plecați în străinătate șansa de a-și face un rost acasă, în Moldova;
6. Investește în drumurile țării și în călătoriile sigure;
7. Oferă mai mult sprijin pentru agricultori;
8. Dezvoltă satele și orașele țării;
9. Deschide accesul gratuit la servicii medicale de calitate;
10. Construieste viitorul copiilor: pentru educație de calitate;
11. Pentru justiție corectă și siguranța cetățeanului;
12. Pentru tehnologie modernă aici, în Moldova.

PDM		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem de promovare a tinerilor în cadrul partidului	6	34
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	4	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	8	
6. Politici economice locale de abilitare economică a tinerilor	7	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	6	
8. Servicii publice pentru tineri	3	

2. Partidul Popular Creștin Democrat (PPCD)

Programul politic al PPCD este prezentat sub numele de Planul Roșca, format din cinci domenii de intervenție, după cum urmează:

1. Credință în Dumnezeu;
2. Unitate Națională;
3. Stat puternic;
4. Patriotism Economic;
5. Neutralitate Permanentă.

PPCD		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	4	15
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	2	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	4	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	2	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	3	
8. Servicii publice pentru tineri	0	

3. Partidul Politic „Partidul Forța Poporului” (PFP)

Programul politic al PFP conține cinci priorități de intervenție după cum urmează:

1. Va face ordine în țară;
2. Va scoate justiția de sub controlul criminal al grupărilor mafioate;
3. Asigura dezvoltarea economiei naționale;
4. Va restabili dreptatea și armonia socială;
5. Promova o politică externă eficientă și pragmatică.

PFP		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	4	
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	

4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	0	4
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	0	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	0	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	0	
8. Servicii publice pentru tineri	0	

4. Partidul Liberal Democrat din Moldova (PLDM)

PLDM prezintă Planul 2020 care planifică să miște Republica Moldova înainte spre un viitor european. Planul urmează a fi realizat în patru pași:

1. Înainte pentru o educație de calitate;
2. Înainte pentru noi locuri de muncă la sate și orașe;
3. Înainte pentru un stat de drept, fără corupție;
4. Înainte pentru o Moldova integră, membră a uniunii europene.

PLDM		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	6	35
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	6	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	8	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	7	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	2	
8. Servicii publice pentru tineri	6	

5. Partidul Liberal Reformator (PLR)

Partidul Liberal Reformator își propune să valorifice șansa integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană ca premiză a creșterii nivelului de bunăstare al cetățenilor și consolidării statului de drept. Pentru aceasta sunt planificați următorii pași:

1. Administrare eficientă;
2. Fortificarea securității statului;
3. Asigurarea creșterii economice;
4. Reformarea marilor sisteme publice și de infrastructură;

5. Curățenie în politică.

PLR		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	3	3
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	0	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	0	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	0	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	0	
8. Servicii publice pentru tineri	0	

6. Partidul Politic „PARTIDUL COMUNIST REFORMATOR DIN MOLDOVA”

Programul politic al partidul politic „Partidul Comunist Reformator din Moldova” se axează pe patru piloni de dezvoltare prioritari, după cum urmează:

1. Noua politică economică – model a economiei de piață cu orientare socială;
2. Nouă politică socială;
3. Integrarea Republicii Moldova prin intermediul federalizării;
4. Activitatea internă și activitatea cu alte partide, formațiuni politice, reprezentanți ai societății civile.

PCRM (reformator)		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	5	14
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	3	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	1	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	0	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	5	
8. Servicii publice pentru tineri	0	

7. Partidul politic Mișcarea Populară Antimafie (MPA)

Partidul Politic Mișcarea Populară Antimafie are drept scop primordial transformarea Republicii Moldova într-un stat modern european, membru cu drepturi depline al Uniunii Europene. Decalogul Guvernării Antimafie este format din 10 reguli de funcționare.

MPA		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	0	0
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	0	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	0	
6. Politici economice locale de abilitare economică a tinerilor	0	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	0	
8. Servicii publice pentru tineri	0	

9. Partidul Național Liberal (PNL)

Platforma electorală a PNL "în Europa prin România" este formată din 18 priorități de intervenție a partidului pentru următoarea perioadă:

PNL		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	0	0
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	0	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	0	
6. Politici economice locale de abilitare economică a tinerilor	0	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	0	
8. Servicii publice pentru tineri	0	

10. Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” (PSRM)

Programul politic al PSRM cuprinde următoarele priorități:

1. Aderarea la Uniunea Vamală;
2. Neutralitate. Fără NATO;
3. Ortodoxismul și sistem unic de valori;
4. Guvernare fără oligarhi;
5. Economie dezvoltată;
6. Stat social;
7. Familie împlinită – Moldova fericită.

PSRM		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	0	12
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	3	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	1	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	6	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	2	
8. Servicii publice pentru tineri	0	

11. Blocul Electoral „Alegerea Moldovei-Uniunea Vamală” (BeAMUV)

Blocului Electoral "Alegerea Moldovei – Uniunea Vamală" prezintă programul electoral sub forma unui contract obștesc cu privire la promisiunile electorale prin care se angajează să:

1. Denunțe Acordul de asocierea cu Uniunea Europeană;
2. Desfășurarea în anul 2015 a Referendumului republican legislativ privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Vamală și Uniunea Economică Euroasiatică
3. Desfășurarea Referendumului Constituțional privind federalizarea Moldovei;
4. Stabilirea, începînd cu anul 2015, a pensiei minime pentru vîrstă și grad de invaliditate în mărime de 1500 lei;
5. Aprobarea Legii privind stabilirea teritoriului Republicii Moldova drept Zonă Economică Liberă;
6. Aprobarea Legii cu privire la interzicerea plecării peste hotare a demnitarilor de stat și foștilor deputați, averea cărora este mai mare decât veniturile legale și petrecerea față de

- ei a unei anchete anticorupție;
7. Interzicerea partidelor și organizațiilor obștești, activitatea organizațiilor mass-media, petrecerea adunărilor, care promovează ideile pierderii statalității moldovenești, ura interetnică, discriminarea religioasă și națională, propaganda homosexualității;
 8. Interzicerea persoanelor cu dublă cetățenie de a ocupa funcții înalte în stat și de a fi membri ai Curții Constituționale.

BeAMUV		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	0	0
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	0	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	0	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	0	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	0	
8. Servicii publice pentru tineri	0	

12. Partidul Popular din Republica Moldova (PPRM)

Programul "Pentru o nouă Moldova" reprezintă angajamentele PPRM de redresare a tuturor domeniilor după cum urmează:

1. Stabilitate politică — prin perfecționarea sistemului politic
2. Un stat de drept și fără corupție. Justiție echitabilă
3. Libertate și bunăstare bazate pe standarde europene de viață
4. Creștere economică rapidă și durabilă a economiei naționale
5. Politici sociale pentru fiecare
6. Strategie demografică eficientă
7. Valorificarea patrimoniului tradițional cultural
8. Autonomie locală eficientă și condiții echitabile pentru dezvoltarea tuturor regiunilor
9. Consolidarea societății moldovenești
10. Cooperarea internațională

PPRM		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total

1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	0	9
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	0	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	6	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	3	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	0	
8. Servicii publice pentru tineri	0	

13. Partidul Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM)

Programul electoral propus de către PCRM prevede realizarea a 5 obiective generale și anume:

1. Eliminarea criminalității și corupției din actul de guvernare.
2. Restabilirea echității sociale și asigurarea sporirii calității vieții.
3. Modernizarea și dezvoltarea economiei.
4. Promovarea interesului național.
5. Asigurarea unității civice și participarea întregii societăți în procesele democratice.

PCRM		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	3	13
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	2	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	1	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	2	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	4	
8. Servicii publice pentru tineri	1	

14. Partidul Liberal (PL)

Obiectivele politice generale ale PL menționate în programul electoral sunt:

1. Realizarea suveranității, independenței, integrității teritoriale și unității naționale;
2. Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană și la ALIANȚA NORD- ATLANTICĂ;

3. Asigurarea evoluției democratice a statului și crearea tuturor condițiilor pentru prosperitatea cetățenilor;
4. Continuarea luptei pentru afirmarea deplină a adevărului științific și istoric privind identitatea națională. Identitatea de neam, comunitatea de istorie, limba, cultura, spiritualitatea și destinul viitor între Republica Moldova și România constituie o componentă fundamentală a proiectului politic de aderare la Uniunea Europeană și este garantul identității noastre europene.

PL		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	8	40
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	5	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	3	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	9	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	1	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	9	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	1	
8. Servicii publice pentru tineri	4	

15. Partidul Politic Partidul „RENAȘTERE” (PR)

Platforma preelectorală, Partidul "Renaștere-Возрождение" declară următoarele direcții prioritare:

1. Statalitatea Republicii Moldova
2. Stat care garantează bunăstarea poporului
3. Economia eficientă

PR		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	3	8
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	0	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	3	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	2	

7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	0	
8. Servicii publice pentru tineri	0	

16. Partidul Politic „PATRIA”

Programul politic al partidului PATRIA este format din 13 obiective prioritare de intervenție:

1. Economia;
2. Agricultură;
3. Educația
4. Ocrotirea sănătății
5. Protecția socială
6. Apărarea drepturilor omului
7. Reforma sistemului judecătoresc
8. Lupta împotriva corupției
9. Deoligarhizarea țării
10. Lustrația
11. Moldova – țara care a învins gunoiul
12. Politică externă și vectorul geopolitic al Republicii Moldova
13. Restabilirea încrederii cetățenilor în propriul stat

PP		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	3	9
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	0	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	3	
6. Politici economice locale de abilitare economică a tinerilor	2	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	0	
8. Servicii publice pentru tineri	1	

17. Partidul Politic Partidul Verde Ecologist (PVE)

Partidul Verde Ecologist are drept scop dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova și transformarea ei într-o țară curată, liberă, civilizată și europeană, prin:

1. Protecția mediului;
2. Statul de Drept;
3. Justiția și drepturile omului;
4. Economia;

5. Probleme sociale;
6. Educația, Știința și Cercetare;
7. Politică externă și securitate.

PVE		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	3	26
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	9	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	3	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	4	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	2	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	4	
8. Servicii publice pentru tineri	1	

18. Uniunea Centristă din Moldova

Uniunea Centristă din Moldova consideră oportun și necesar să propună cetățenilor și societății prezentul Program Electoral care, în convingerea noastră, va contribui:

1. Organizarea și funcționarea puterii de stat;
2. Garantarea deznădăcinării corupției;
3. Dezvoltarea economică;
4. Asigurarea protecției sociale;
5. Integrarea europeană;
6. Reintegrarea teritorială a țării.

UCM		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	2	6
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	1	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	2	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	1	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	0	
8. Servicii publice pentru tineri	0	

19. Partidul Politic „Pentru Neam și Țară” (PpNT)

Pe segmentul politicii interne a statului Partidul politic pentru Neam și Țară își propune următoarele obiective strategice:

1. Economia națională
2. Învățământ
3. Domeniul medicilor și asigurărilor obligatorii în medicină
4. Reformării justiției și a organelor de drept
5. Domeniul asigurării integrității teritoriale și întăririi securității statului
6. Domeniul protecției sociale

PpNT		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	2	6
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	0	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	0	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	2	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	1	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	1	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	0	
8. Servicii publice pentru tineri	0	

20. Candidat independent Cernei Oleg

PMA		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	-	5
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	-	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	2	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	1	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	2	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	0	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	0	
8. Servicii publice pentru tineri	0	

21. Candidat independent Brega Oleg

PMA		
Domeniu de evaluare	Coeficient mediu	Coeficient total
1. Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	-	4
2. Angajament pentru reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale după alegeri	-	
3. Angajament ferm de a consolida politicile și cadrul instituțional local pentru dimensiune de tineret	2	
4. Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	0	
5. Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	2	
6. Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	0	
7. Proiecte de infrastructură pentru tineri	0	
8. Servicii publice pentru tineri	0	

Totalizări și concluzii

Coeficientul mediu al nivelului de integrare a dimensiunii de tineret în cadrul alegerilor parlamentare din 30 noiembrie curent coeficientul meu este 11,57% din maximum de 80%. Nivelul redus de dezvoltare a domeniul de tineret se datorează atât impregnării slabe a dimensiunii de tineret față de anumiți indicatori tematici, cât și faptului că unele partide politice care nu au priorizat tinerii, respectiv nu au acumulat nici o un punctaj în acest sens.

Tabel: Domeniile de evaluare și punctajul acumulat de partide

Partide	Domenii de evaluare / punctaj							
	Sistem promovare a tinerilor în cadrul partidului	Reprezentare echitabilă a tinerilor în pozițiile decizionale	Consolida politicile și cadrul instituțional local	Specificarea tinerilor ca valoare susținută politic	Politici și infrastructură pentru asistență socială a tinerilor	Politici economice locale de abilitare economica a tinerilor	Proiecte de infrastructură pentru tineri	Servicii publice pentru tineri
PDM	6	0	0	4	8	7	6	3
PPCD	4	0	0	2	4	2	3	0
PFP	4	0	0	0	0	0	0	0
PLDM	6	0	0	6	8	7	2	6
PLR	3	0	0	0	0	0	0	0
PCRM (R)	5	0	0	3	1	0	5	0
MPA	0	0	0	0	0	0	0	0
PNL	0	0	0	0	0	0	0	0

PSRM	0	0	0	3	1	6	2	0
BeAMUV	0	0	0	0	0	0	0	0
PPRM	0	0	0	0	6	3	0	0
PCRM	3	0	0	2	1	2	4	1
PL	8	5	3	9	1	9	1	4
PR	3	0	0	0	3	2	0	0
PP	3	0	0	0	3	2	0	1
PVE	3	9	0	3	4	2	4	1
UCM	2	0	0	1	2	1	0	0
PpNT	2	0	0	2	1	1	0	0
Oleg Cernei	-	-	2	1	2	0	0	0
Brega Oleg	-	-	2	0	2	0	0	0
Total	52	14	7	36	47	44	27	16

Potrivit tabelului de mai sus, majoritatea concurenților electorali identifică ca prioritate promovarea tinerilor în procesele decizionale din cadrul partidului, dezvoltarea politicilor de infrastructură pentru asistența socială a tinerilor și politici economice locale de abilitare economică a tinerilor, dimensiunile privind reprezentarea echitabilă a tinerilor în poziții decizionale, precum și consolidarea politicilor și a cadrului instituțional local rămân a fi cele mai deficitare și puțin menționate în programele politice.

Important de menționat că tinerii nu reprezintă o prioritate particulară pentru trei partide politice, în aceeași ordine de idei, domeniul de tineret nu este accentuat și nici în programele prezentate de candidații independenți. Cu toate că reprezintă un domeniu sectorial fiind inclus ca parte a societății, tinerii se bucură de o atenție specială atât în cadrul programelor electorale ale partidelor de dreapta cât și de stânga. Majoritatea angajamentelor stipulate nu pot fi măsurate reprezentând de fapt niște afirmații abstracte, cel mai deseori derivate din programele electorale de la alegerile din 2010.

Partidele care stratifică politicile de tineret pe gen sau persoane cu dizabilități, cel mai deseori abordează și segmentul de tineret ca fiind unul separat, acel fapt se datorează experienței de lucru dar și a unui angajament ferm față de societatea civilă și ONG-urile active în acest domeniu. Cu toate acestea, sunt identificate unele platforme electorale care necitând la faptul că dețin o experiență sau posedă o organizație de tineret puternică, nu stipulează tinerii în calitate de prioritate de partid și/sau nu identifică obiective generice în vederea dezvoltării acestui sector. Majoritatea programelor politice nu utilizează problemele/prioritățile naționale ale tinerilor identificate în noul document strategic Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020.